

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Dissertationes Ad Jus Publicum Romano-Ecclesiasticum

Bessel, Johann Franz

Coloniæ, 1715

VD18 14847493

§. V. Qvibus Modis Exspiret Dignitas Cardinalitia?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61383](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61383)

eius parte defendenda, & grandis periculi imminentis, quæ exceptio in aliis firmat regulam in contrarium; ita ut imminente electione Papæ, electores non debeant se ad alia convertere, nam pluribus intentus minor est ad singula sensus. *c. diversis. de Cleric. Conjug. l. nemo C. de Assess. in super. in d. c. ubi periculum.* prohibetur quicumque aditus seu accessus ad cardinales, missio nuntii vel litterarum etiam publicè, & vicissim non licet iisdem cardinalibus quemquam admittere, nisi vocatum de consensu omnium pro negotio electionis, ergo necessario sequitur, quod illis non liceat secretarios vel ministros audire, vel scripturas recipere, nec alia expedire negotia particularia congregatio-

num, qua ad Papæ electionem non pertinent.

Corollarium. Negotia quæ in communi forma à solo secretario expediri solent vivente Pontifice, possunt similiter expediri ipso vita functo, quia ex his levibus & ordinariis, quæ à cardinalibus non per se ipsos sed per ministros expediri consueverunt, cessat omnino ratio prohibitionis, de qua *in d. cap. ubi periculum.* Videlicet ne electionis negotium protrahatur.

Corollarium 2. Ex his etiam deducitur, quod liceat cardinalibus tempore reclusionis in conclavi exercere jurisdictionem in suis titulis, non quidem per se ipsos, sed suos vicarios & ministros.

§. V.

QUIBUS MODIS EXSPIRET DIGNITAS
CARDINALITIA?

SUMMARIUM.

1. An Cardinales possint sua dignitati renuntiare, & quinam? 2. Recensentur Cardinales, qui cum consensu Pontificis abdicarunt Cardinalatum, & ad statum Laicalem sunt

reverti. 3. An summus Pontifex sine consensu Cardinalium possit deponere Cardinalem? 4. Ponuntur objectiones.

Modi quibus definit cardinalium dignitas, sunt mors, resignatio, depositio, quod morte extinguatur,

dubitari nequit, quia mors omnia jura solvit. *c. 20. Novel. 22. de nupt.* Hinc

Quæres

1 Quæres 1. An Cardinales possint sua dignitati invito Pontifice renuntiare?

Quæstio hæc dupliciter accipi potest, an nimirum cardinalis possit soli dignitati cardinalitæ renuntiare, ita tamen, ut retineat statum ecclesiasticum; secundo an possit renunciare ita, ut ad statum laicalem rursus transire queat?

Quoad primam quæstionis partem affirmativa tenenda est, ex ea ratione, quod quilibet possit renuntiare favori, nisi alterius jus exinde lædatur aut versetur; at vero in renuntiatione tali alterius jus non læditur, cum cardinales præsertim presbyteri & diaconi nullum contrahant spirituale vinculum aut matrimonium. Ergo.

Quoad alteram partem quæstionis rursus distinctione opus est, an nimirum cardinalis, qui cupit suæ dignitati renuntiare, & statum laicalem amplecti, sit sacris ordinibus initiatus vel non? sacer ordo, si quem suscepit, omnino impedit, quin cardinalis sine summi Pontificis dispensatione possit ad laicatum reverti, ut habetur *per cap. 1. de Cleric. Conjug. clement. un. de consang. & affin.* quod si denique sacros ordines non habeat, quin ad laicatum reverti libere queat, nihil impedit *argum. c. 3. de cleric. conjugat.*

2 Interim Pontificem sæpius dispensasse cum Cardinalibus, quæ abdicato cælibatu ad statum Laicalem sunt reversi, abunde perhibent Historiæ; sic Henricus Lusitannus Emanuelis Regis Filius natu

minor, natus ultimo Januarii anno 1552. Archi-episcopus Pragæ, Primas Hispaniæ, postea Archi-episcopus Lisbonensis, & denique primus Archi-episcopus Evorensis, a Paulo III. 1546. creatus cardinalis presbyter tituli quatuor coronatorum, postquam ex ejus fratre nepos Sebastianus Rex Portugalliæ, in Africa contra Æthiopes depugnans quarto Augusti eodem anno occubisset, acceptavit sceptrum & regnum Portugalliæ, & tandem Pontifice consentiente creatus Rex; de quo tamen non reperitur, quod purpuram, pileum & dignitatem cardinalitiam a se abdicaverit, licet quidam meminerint eum intendisse matrimonium, dehortationibus tamen Caroli Porromæi acquiescentem destitisse a proposito, & regiminis sui mensibus 17. diebus, 5. annorum prope 78. obiisse anno 1580.

Postquam anno 1587. die nono Octob. Franciscus de Medices magnus Dux Florentinus sine hærede masculino obiisset, ejus frater Ferdinandus Mediceus natus anno 1550. & a Paulo IV. anno 1561. creatus cardinalis, cum consensu Sixti V. suscepit anno 1558. gubernaculum magni ducatus Florentini, abdicata purpura & cælibatu ecclesiastico, in uxorem duxit die 30. Aprilis anno 1589. Christinam Ducis Lotharingi filiam, qui anno conjugii 21. & ætatis sexagesimo, die 7. Februarii anno 1609. obdormivit, post se relinquens quatuor filios & duas filias, secundus & quartus ejus filius Fran-

ciscus & Laurentius obiverunt cœlibes, natu major magnus Dux Cosinus II. erat pater adhuc superstitis magni Ducis Ferdinandi II. tertius frater Carolus Medicus creatus erat cardinalis a Paulo V. anno 1615. tandemque assumptus collegii cardinalitii Decanus, obiit ante annos 40.

Archidux Albertus Imperatoris Maximiliani filius quarto genitus, Rudolphi II. & Matthiæ frater, natus die 11. Octobris anno 1550; creatus a Pontifice cardinalis Diaconus titulo sanctæ crucis in Hierusalem. anno ætatis suæ decimo octavo a Philippo II. Hispaniarum rege anno 1584. denominatus Prorex Portugalliæ, & anno 1595. factus Archiepiscopus Toletanus, nondum tamen consecratus, fratri suo Archiduci Ernesto, Pro Regi in Belgiis mortuo anno 1595. successit in administratione, & demum consensu Clementis VIII. anno 1595. pileum cardinalitium in æde B. Virginis Hallensi deposuit, ac Hispaniarum infantem Isabellam Claræ Eugeniæ matrimonio sibi junxit.

Ejusdem rei novissimum nobis præbet exemplum cardinalis Franciscus Maria Medices, qui similiter purpuram exuit, & in thori sociam duxit Ludovicam ex principibus de Guastalla, à qua tamen eum mors brevi avulsit die 3. Febr. anno 1711.

5 Quæres 2. An S. Pontifex possit inconsulto collegio cardinalium aliquem Cardinalem a dignitate deponere?

Disputat hanc quæstionem in utramque partem Andreas Barbatia tract. de præstant. Cardinal. quæst. 8. per tot. & tandem concludit pro opinione negativa & n. 6. pro se allegat Hostiensem in cap. ex gestis n. 1. de cleric. non resid. & alios authores quam plures, ex ea ratione, quia in dicto cap. ex gestis legitur Anastasius presbyter cardinalis tituli beati Marcelli ab omnibus canonicè depositus, adeoque non a solo Papa. Interim

Resp. Papam de honestate non debere cardinalem deponere sine fratrum consilio, quemadmodum nec alia ardua sine horum consilio expedire debet. c. unic. de Schism. in 6. ibi de fratrum nostrorum consilio deposuimus a cardinalatu &c. adde cap. ad Apostolica, de jurejur. in 6. Dixi: de honestate, equidem de plenitudine potestatis Papa potest absolute ardua expedire, cardinales deponere, sine ulla requisitione fratrum. Alexand. de Nævo in c. ex gestis. de cleric. non resid. n. 12. Decius in rubric. de Constit. in 2. lect. n. 10. Fagnanus in dict. cap. ex gestis, de cleric. non resid. n. 3.

Objicies dict. cap. ex gestis. de cleric. non resid. cardinalis Anastasius fuit depositus ab omnibus in synodo, ergo solus Papa nequit deponere. Explico antec. fuit depositus ab omnibus: de necessitate N. de honestate C. vel fuit depositus ab omnibus approbantibus C. quasi omnes deposuissent, & non solus Pontifex id fecisset. N. quia

quia in summo pontifice, non autem in concilio residet plenitudo potestatis.

Objicies 2. cap. per venerabilem §. rationibus, qui filii sint legitimi. Ubi Pontifex ait, plenam in temporalibus gerimus potestatem, nimirum

quoad temporalia ecclesiarum. Ergo si pontifex plenam gerat potestatem, poterit sine collegio cardinalium consulto deponere cardinalem. Dist. Conseq. ut ante, de plenitudine potestatis C. de congruentia & honestate N.

SECTIO II.

DE

PATRIARCHIS, ARCHIEPISCOPIS, ET EPISCOPIS IN GENERE.

§. I.

QVINAM DICANTUR PATRIARCHÆ, ET QVOTNAM SINT?

SUMMARIA.

1. An Patriarche sint in dignitate præferendi Cardinalibus? 2. Patriarcha quis dicatur? 3. Patriarche alii sunt principales, alii mi-

nus principales. 4. An sit differentia inter Patriarchas & Primate? 5. Quinam hodiecum gaudeant titulo Primatum?

Cardinales velut summos in dignitate ecclesiastica post summum Pontificem Romanum excipiunt Patriarchæ, quamvis Petrus a monte in sua Monarchia concil. quest. 5. n. 2. putaverit, quatuor sedes Patriarchales de jure præferendas esse presbyteris cardi-

nibus; quia Alexander III. in cap. constitutis. de appellat. in superscriptione præponit Patriarchatum Grandensem presbytero cardinali S. Vitalis, arguendo ab ordine litteræ. Patriarchas tamen cardinalibus esse postponendos colligitur ex cap. 14. de Elect. olim tam patriar-

Kk 3

triar-